

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. CLX. Romana domus de Antoninis. De invalida alienatione bonorum fideicommissi etiam in casibus aliàs de jure permissi, ob malè servatum ordinem in eisdem bonis distrahendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

ROMANA DOMVS DE ANTONINIS

PRO

ANTONINIS

CVM

MICHAELE ANGELO BONAUGURIO.

*Casus resolutus per Vicegerentem pro Antoninis
postea concordatus.*

De invalida alienatione bonorum fideicommissi etiam in casibus aliis de jure permissis, ob malè servatum ordinem in eisdem bonis distrahendis.

S V M M A R I V M.

- 1 **F** Acti series.
- 2 **S**ub nomine dotis etiam in terminis Auth. res quæ veniunt appenditiæ necessariæ.
- 3 **R**es individua majoris valoris alienari potest pro minori credito.
- 4 **R**emedium Auth. res quæ est subsidiarium & exercendum cum minori præjudicio fideicommissi, quod fieri possit, & qui ordo sit servandus in alienandis bonis ex dicta causa.

D I S C. CLX.

Ordinato per ascendentem illorum de Antoninis perpetuo descendivo fideicommissio cum prohibitione alienationis bonorum, quorum conservationem in ejus descendentià desideravit; Cum in hac hereditate inter quamplura bona, adesset quædam domus, inspecta testatoris qualitate conspicua, omnes alias bonorum species longè excedens, gravatus autem ex illo dissipationis desiderio, quod hujusmodi ita prohibitis est frequentius connaturale, sumpto prætextu necessitatis dotandi filiam Monasterium ingredi volentem pro cuius dote stante aliorum bonorum deficientia non dubitabatur bona fideicommissaria distrahi posse ex subsidiario remedio *Auth. res quæ C. commun. de leg.* domum prædictam longè majoris valoris, quam dicta necessitas exigeret, Bonaugurio vendidisset pro pretio quidem iusto, cujus pars in dictam causam erogata fuit, residuum verò apparenter pro fideicommissio in restitutum in quibusdam censibus cum personis minus idoneis, nudum nomen (ut frequens consuetudo est) simulatè præstantibus, quia in effectu pecuniæ ad ejusdem gravati alienantis manus obvenerunt; Hinc proinde facto casu per mortem dicti fideicommissi per ejusdem alienantis obitum ad favorem ejus filiorum, isti paternam hereditatem respuendo, jure proprio immisionem ad dictam domum coram Vicegerente instituerunt contra possessorem, qui excipiendo se tuebatur de prædicta iusta alienationis causa, non obstante quod res

alienata esset majoris valoris, quam exigent necessitas dotis & expensarum monachorum imperpetua scuta 1100.

Tum quia dicta necessaria impensâ erat minor in summa aliorum scutorum 500. applicata pro constituenda annua extraordinaria subventionis Monialibus præstari solita, quam esse partem dotis & cadere sub dispositione ejusdem Auth. res quæ matur in specie apud Merlin. dec. 671 alias dec. 1100. nu. 29. cum sequen. par. 7. recen. Tum etiam ubi agitur de re individua, & quam expediat re, potius unitam quam divisam quia ejusdem fati minuat de valore, tunc licitum est conatari, quamvis indigentia causa sit minor, tamen quod exuberans pretium ad commodum fideicommissi investiat juxta *decis. 771. par. 1. in fax. in aliis canonizata, & habetur in firmo. Natinguerris disc. 164.*

Pro actoribus scribens, etiam cum sensu veris, dicebam pro eis esse respondendum fructu danti alienationis nullitate; Licet enim canonicandi admitteretur tanquam legalis & necessitas juxta terminos *d. Auth. res quæ*, quod etiam cum Patronus impugnabat in facto, quod scilicet color quæsitus, dictæque doti aliis constituta fer.

Adhuc tamen dicebam necessitatem restringi solam dorem dandam Monasterio aliaque causas Monachagii importantes ut supra *causa 1100.* quibus fati commode provideri poterat cum alienatione aliquarum domuncularum, aliorumque bonorum inferioris conditionis, quorum valor non necessitati adæquatus erat, ideoque distrahi poterat corpus magis preciosum, ac melius esset in hereditate, cujus conservationem in dicta circumstantiis testator potissime desideraverat; Remedium enim prædictum est subsidiarium exercendum ad limites necessitatis cum eo minoribus commissi præjudicio, quod sit possibile, ad hoc commode provideri possit ex fructibus, permissa da non sit distractio sortis ex deducitis per *fol. 531. nu. 119. Fontanell. de pact. claus. 5. 264. i. par. 1. num. 76. Girard. observat. 89. nu. 14. Cassin. 8. num. 1. trov. cap. 36. nu. 43. Rot. dec. 137. nu. 7. cum sequen. post Merlin. de pignor. & in aliis in sua materia. de dote disc. 145. & in aliis.*

Ubi verò opus est sortem distrahere, tunc procedendum est cum ordine descripto per text. in *quæ tutoris C. de administrat. utrum*, ut scilicet distrahenda non sint stabilia, si cum mobilibus etiam minoribus debitorum provideri potest, atque in mobilibus distrahenda sunt minus pretiosa, & necessitati adaptata, non autem magis pretiosa, & contraria, ut firmant *Fusar. d. q. 531. nu. 172. Girard. de serv. 89. nu. 20. Cen. de cens. q. 19. nu. 33. & aliter in Tropien. disc. seq. & in aliis hoc tit.*

Pro alia verò summa scutorum 500. necessitatem forte principali ad constituendum annuam subventionem pro extraordinaria Monialis subventionem, quamvis admitterem rei conveni proponendum esse de jure veram, ut scilicet isti dicatur parte dotis sub ejusdem *Auth. res quæ* dispositione cadens, dicebam tamen esse causam sufficientem procedendum ad alienationem, ad cujus effectum exigunt præsentia urgentia, quæ in præsentem omnino cessat, tamen onus dictæ subventionis erat in solo annuo reddito vitalitio, qui ex ejusdem fideicommissi subventionem commode solvi poterat; si ad liberandum fideicommissi a necessitate exigendi singulis annis a fideicommissi possessoribus eundem redditum per

DISC. CLXI.

ab initio assignari tot bona redditia istum fructum quem eius vita, durante sua manu exigere poterit absque eo quoad a fideicommissio dismembrata remaneret.

Sic enim neque pro ipso are alieno testatoris ad alienationem procedi potest, quoties illud non est reprobabile, neque creditores urgent, ut frequenter contingit in sorte principali centuum, quorum debitum ex tempore non cessat, ut apud Dunozet det 246 & in aliis de quibus in Tropien. disc. seq. Multo magis in presenti iure vitalicio per Mortem ipsius Monialis cessaturo, ideoque ex ista presentim circumstantia, evidenter constare videbatur de machinatione ac dolo fraudandi prohibitionem legis & hominis.

Ad motivum autem rei individuae licite alienabilis, etiam si eius valor necessitatem excederet ut supra, admittendam veritatem conclusionis in casu suo, Negabam autem eius applicationem ad factum, cum procederet, ubi necessitas ita exigeret, secus autem existentibus bonis dividuis, atque necessitati magis adaptatis ex deductis in eadem supra alleg. Tropien. disc. seq. Et secundum praemissa iudicatum fuit, sed introducta per reum non acquiescentem causa appellationis in Rota, deventum est me consulente ad honestam concordiam, stante quod emptori per fideicommissarios erat saltem restituta illa summa, quae pro dicta dote de eius pecunia erogata fuerat, cum penes eos remanebant alia bona inferioris valoris, quae iuxta ipsorum aetorum instantiam distrahenda erant.

TROPIEN.

PRO

LEONARDO CABALLO.

Responsum pro veritate.

De valida vel invalida alienatione bonorum fideicommissi, ubi accedat licentia Superioris.

SUMMARIUM.

- 1 Acti series.
- 2 Annua onera fideicommissi solvenda sunt ex fructibus.
- 3 Ad materiam texti in l. creditoris arbitrio &c.
- 4 Creditor negligens non molestet fidei iussores vel tertios.
- 5 Quid requiratur ut pro are alieno testatoris alienari possint bona fideicommissi.
- 6 Anticentia alienandi bona fideicommissaria habeat sub se conditionem, dummodo accedat iusta causa.
- 7 Quandoque facultas alienandi dicitur in gratiam fideicommissi & maiorem eius cautelam.
- 8 Etiam in casu licite alienationis pro are alieno testatoris, non per hoc possunt alienari bona meliora.
- 9 Declaratur conclusio, quando haeres teneatur habere ratum factum defuncti etiam in rebus propriis.

Scipio Caballus, institutus Virgilio & Francisco ex Casare filio nepotibus, perpetuum fideicommissum ordinavit ad favorem eius linea ac descendencia masculina, & in eius defectum ad favorem aliorum de agnatione, foeminae semper exclusis, cum strictissima prohibitione alienationis, adiecta ratione perpetuae conservationis bonorum in familia, subjungendo, quod si contingeret eius haeres vendere velle aliqua bona, pretium ad eorum manus devenire non valeat, sed illud deponi debet in loco tuto ad effectum, ut recta via possit reinvestiri in alia bona stabilia ad favorem fideicommissi, Atque inter alia bona remansit in dicta pingui hereditate valoris ducatorum 60. m. & ultra, aderat quaedam insignis tenuta habens Ecclesiam, & conspicuam turrim, aliaque aedificia & commoditates, ita ut esset nedum melius, magisque pretiosum membrum hereditatis, sed etiam magis conspicuum praedium in toto territorio patriae testatoris, ac locorum adiacentium, & in qua testator particularem habebat affectionem, Tum quia longo tempore per eius maiores possessa fuerat, Tum etiam quia ipsemet eam notabiliter auxerat ac melioraverat, praesertim cum pluribus aedificiis affigendo in dicta turri ingignia propria & eius uxoris quae erat etiam de nobilissima familia, Obventa vero dicta tenuta in portionem Francisci, hic sub praetextu solvendi debita testatoris ducatorum 3000. nempe 1500. in sorte principali cuiusdam census, & tantundem pro fructibus decursis, necnon pro obtinenda dispensatione Apostolica super matrimonio contrahendo cum Livia Caballa secundo conjuguitatis gradu sibi coniuncta, cuius impensa importabat ducatos mille, stante etiam implicita licentia alienandi deducta ex enarrata testatoris dispositione super investimento pretii, obtinuit a Sac. Conf. Neapolitano licentiam vendendi ex dictis causis bona fideicommissaria cum obligatione impliandi residuum pretii in emptionem annorum redituum pro maiori utilitate fideicommissi, distaque licentiae innoxius dictam tenentiam alienavit pro pretio ducatorum 15. m. ex quibus 4. m. erogati fuerunt in superius expressas causas, reliqui vero 11. m. investiti in tot annuos redditus fiscales ejusdem patriae; Mortuo autem dicto Francisco, ac delato fideicommissio ad Leonardum, cum hic intenderet tenentiam praefatam utpote male alienatam vindicare, me consuluit, an haec praesensio probabile iustitiae fomentum haberet.

Et stante dicta praesupposita facti serie, affirmativè etiam pro veritate respondi, quatenus alia facti diversae circumstantiae non accederent; Stante siquidem prohibitione hominis, iuncta cum prohibitione legis, in iure non dubitatur de nullitate alienationis bonorum fideicommissi, quoties non concurrat iusta causa, quae dictae regulae limitationem inducat, & quam nullam in praesenti concurrere mihi videbatur, Quatenus enim pertinet ad illam pro dissolvendo are alieno omnino insubsistens remanebat, quoniam debitum ducatorum 1500. pro fructibus census decursis post testatoris mortem non erat debitum hereditatis, ac ipsius testatoris, sed ejusdem haereditatis gravati, cui percipienti fructus bonorum hereditarium incumbit onus solvendi fructus censuum, supportandique alia annua onera passiva, pro quibus bona fideicommissi in sorte principali ab eodem haerede distrahi non possunt,

UCA
centis
t
I